

บทที่ 9

บทบาทของ Mythology ในวรรณคดี

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า mythology เป็นต้นกำเนิดของวรรณกรรมโบราณโดยเฉพาะวรรณกรรมกรีกและโรมัน แต่มิได้หมายความว่าการใช้ mythology จะจำกัดอยู่เฉพาะวรรณกรรมของสองชาตินี้เท่านั้น หรือเฉพาะวรรณกรรมที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส เราได้เห็นแล้วว่ามหากาพย์ของเยอรมันคือ *Nibelungenlied* นั้นได้รับอิทธิพลมาจากนิยายปรัมปราของยุโรปตอนเหนือ ทางด้านตะวันออกวรรณคดีไทยเองก็ได้รับอิทธิพลจากอินเดีย เช่น เรื่องมหากาพย์ยชช นั้น ความจริงก็เป็นเรื่องที่ได้มาจากนิยายปรัมปราของอินเดียเกี่ยวกับการรบครั้งใหญ่ระหว่างกษัตริย์สองตระกูลคือ ปานดพและไกรพ และผู้ที่ร่วมในการรบครั้งนี้ด้วยก็คือพระกฤษณะ ซึ่งเป็นอวตารปางที่แปดของพระนารายณ์ที่เรียกว่ากฤษณะาวตารนั่นเอง แต่โดยเหตุที่หนังสือเล่มนี้เน้นหนักเฉพาะด้าน mythology ของกรีกและโรมันกับเรื่องราวจากพระคัมภีร์ที่มีบทบาทในวรรณคดีที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ หัวข้อนี้จึงเป็นการขยายความเกี่ยวกับบทบาทของนิยายปรัมปรา ในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันเป็นสำคัญ

การใช้ mythology ในวรรณคดี

แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้—

1. ใช้เพื่ออ้างอิงหรือเพื่อสร้างภาพพจน์
2. ใช้เนื้อเรื่อง แก่โครงเรื่องและตัวละครจาก myth โดยตรง หรืออาจมีการดัดแปลงบ้างโดยเพิ่มเติมความคิดของผู้ประพันธ์เข้าไป
3. นำ theme (สารัตถะ) และ idea (แนวความคิด) ของ myth มาใช้โดยเอามาตีความใหม่ให้เข้ากับยุคสมัยหรือความคิดของผู้ประพันธ์ อาจไม่มีการคงเรื่องหรือตัวละครเดิมไว้เลย

1. การใช้นิยายปรัมปราเพื่อสร้างภาพพจน์หรือเป็นการอ้างอิง

ที่เรามักเห็นจะเป็นในศตวรรษที่ 16 ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ วรรณคดีของสมัยนั้นมักนิยมใช้ mythology มาก เช่น ในงานของ Edmund Spenser ชื่อ "Epithalamion" ซึ่งเป็นบทกวีที่เขาแต่งให้เป็นของขวัญแก่เจ้าสาวของเขาในวันแต่งงาน

สเป็นเซอร์ยักย่องเจ้าสาวของเขาว่างมทั้งกายและใจ ถ้าใครสามารถมองทะลุเข้าไปภายใน
ตัวเธอจะต้องจ้องงันประจักษ์ผู้ที่มีมองกุหลาบเมกุซาในนิยายกรีกแล้วกลายเป็นหินไป เป็นการสร้าง
ภาพพจน์ให้เห็นภาพของคนที่กำลังทะลุถึงพริ้งเพริกได้อย่างชัดเจน หรือถ้าเปรียบว่าผู้หญิง
คนหนึ่งสวยเหมือนวินัสหรือเฮเลนก็เท่ากับเป็นการอ้างอิง mythology เพราะเป็นที่ทราบกัน
ว่าวินัสคือเทพีแห่งความงาม และเฮเลนก็คือผู้หญิงสวยที่สุดในโลก

2. การใช้เนื้อเรื่อง เค้าโครงเรื่องและตัวละครจากนิยายปรัมปราโดยตรง

สำหรับการใช้นิยายปรัมปราในลักษณะที่สองจะเห็นได้จากบทประพันธ์ต่าง ๆ ที่
นำเรื่องของตระกูลใหญ่ ๆ จากนิยายปรัมปรามาก็มี เช่น เรื่องของอิกิบัสและบุตรของเขา
เรื่องของวีรบุรุษที่มีชื่อเสียง "Morte D'Arthur" ของ Sir Thomas Malory ก็เป็นเรื่อง
ราวของอาร์เธอร์กับอัศวินของพระองค์ การใช้นิยายปรัมปราทำนองนี้มักจะตรงไปตรงมา
คือใช้ทั้งเค้าโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร เพียงแต่บางครั้งผู้ประพันธ์อาจแทรกแง่มุมใหม่
เข้าไปเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะตัว เช่น ในบทละครเรื่อง *The Arraignment of Paris* ซึ่ง
แต่งโดย George Peele ในศตวรรษที่ 16 Peele ใช้เรื่องการก่อกบฏของปารีสมาดัดแปลง
เพื่อเยินยอพระราชินีอลิซาเบธที่ 1 ความสามารถของเขาอยู่ที่การนำเอานิยายกรีกมาทำเป็น
Pastoral drama ได้โดยไม่ชักเซ็น เขาสร้าง myth ใหม่ขึ้นมาจากรื่องเดิม โดยให้ปารีส
ถูกนำตัวขึ้นศาลเนื่องจากการก่อกบฏความงามของเขาไม่เป็นที่พอใจของปวงเทพ เขาใช้เทพ
เจ้าเป็นตัวละครในบทละครซึ่งมี pastoral setting คือใช้ฉากป่าเขา ทุ่งหญ้าตามชนบท
ทั้งยังนำเอาคนเลี้ยงแกะซึ่งเป็นชาวบ้านเข้ามาเป็นตัวละครประกอบด้วย ทำให้เกิด local feeling
และ color ขึ้น ตัวละครที่เป็นคนเลี้ยงแกะนี้ได้มาจาก *Shepherd's Calendar* ของสปีน-
เซอร์ ในตอนต้นเรื่องดำเนินไปตามนิยายกรีกถึงการก่อกบฏของปารีส แล้วจึงหักมุมโดย
การที่ปารีสถูกจับเป็นผู้ต้องหาว่าเป็นต้นเหตุของสงครามเมืองทรอยเนื่องมาจากการก่อกบฏอัน
ไม่ยุติธรรมของเขา ปารีสให้การแก้ข้อกล่าวหาต่อหน้าที่ชุมนุมเทพเจ้า ในที่สุดเขาก็ได้รับ
การพิพากษาให้พ้นข้อกล่าวหา เรื่องจบลงด้วยการเยินยอพระนางอลิซาเบธ โดยมีมอบคุณ
สมบัติของเทพีทั้งสามคือ วินัส จูโน และพาสตี อธินา ซึ่งมีทั้งความงาม ความยิ่งใหญ่
และความฉลาดให้แก่พระองค์ นับเป็นการใช้นิยายปรัมปราเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะตัว

เรื่องที่แต่งในทำนองเดียวกันก็มี *Endymion* หรือ *The Man in the Moon* ซึ่งเป็น allegory, แต่งโดย John Lyly ในศตวรรษที่ 16 เช่นกัน เรื่องดำเนินไปตามนิยายของเอ็นดีเมียนกับเทพีแห่งดวงจันทร์ แต่พวกพ้องถึงพระราชินีและเหตุการณ์หรือบุคคลในราชสำนักอังกฤษด้วย

Agatha Christie ซึ่งเป็นนักเขียนเรื่องนักสืบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของศตวรรษที่ 20 ได้ใช้เรื่องภารกิจของเซอร์ทิวดีสมาดักแปลง โดยให้นักสืบเอกของเธอซึ่งมีชื่อว่า Hercule Poirot สืบคดี 12 คดี ซึ่งแต่ละคดีนั้นเทียบเคียงกันได้กับภารกิจแต่ละอย่างของเซอร์ทิวดีสอย่างใกล้ชิดที่สุด แม้ว่าจะใช้ฉากและท้องเรื่องสมัยใหม่ก็ตาม แต่เค้าโครงเรื่องยังเหมือนเกมทุกประการ

3. การใช้ mythology ให้นำ theme หรือ idea มา

เนื้อเรื่อง หรือตัวละครนั้นอาจไม่เหมือนเกมเลย เป็นแนวที่นิยมกันมากในสมัยปัจจุบันเช่นเรื่อง *Ulysses* ของ James Joyce เป็นการนำ theme เรื่องการเดินทางของยูลิสซีสมาใช้ แต่ในเรื่องของจอยซ์นั้นไม่ใช่การเดินทางจริงๆ แต่เป็นความคิดคำนึงของตัวเอกของเรื่องทีล่องลอยไป หรือเรื่อง *The Centaur* ของ John Updike นั้น ก็เอา theme ของความทรมาณของ Chiron มาใช้ ไครอนเป็น centaur ซึ่งมีรูปร่างครึ่งคนครึ่งม้า ต้องธนูอาบยาพิษของเซอร์ทิวดีสบาดแผลจึงรักษาไม่หาย ได้รับความทรมาณเพราะเขาเป็นอมตะไม่สามารถจะตายได้ ในที่สุดซุสก็อนุญาตให้ไครอนแลกความเป็นอมตะกับโพรมีธีส จึงพ้นความทรมาณไปได้ Updike แต่งเรื่องให้ Caldwell ผู้เป็นตัวเอกมีลักษณะบางประการที่คล้ายกับไครอน และต้องได้รับความทรมาณเนื่องจากถูกบุตรภรรยาและสังฆมรอบตัวเข่าบีบกัน ความทรมาณของไครอนนั้นเป็นความทรมาณทางกาย แต่ส่วนของคอลลด์เวลนั้นเป็นความทรมาณทางใจ เนื้อเรื่องหรือฉากของนวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้มีอะไรเหมือนกับ myth เกมของไครอนเลย นอกจาก theme เท่านั้น การใช้ myth ในแง่ที่ขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์ว่าจะดึงความคิดหลักอะไรจากเรื่องเกมมาใช้ และจะตีความหมายใหม่ให้เข้ากับวัตถุประสงค์ของเขาอย่างไร ตัวละครและเนื้อเรื่องหรือเค้าโครงเรื่องอาจไม่มีความใกล้เคียงกับ myth เกมเลยก็ได้

1. เรื่องหรือคำบรรยายที่ใช้เพื่อสอนหรืออธิบายบางสิ่ง โดยเฉพาะการสอนศีลธรรม

การนำเอานิยายปรัมปรามาใช้ในวรรณคดีอังกฤษมีมาตั้งแต่สมัย Anglo-Saxon แล้ว ก็จะเห็นได้จากเรื่อง *Beowulf*

มาถึงสมัย Middle Ages ก็มีผลงานของ Chaucer เช่น *Troilus and Criseyde*

ศตวรรษที่ 16 นั้น เป็นยุคทองของการใช้ mythology ในวรรณคดี จะเห็นได้จากงานเขียนของเซกสเปียร์ มาร์โลว์และคนอื่นๆ

ในศตวรรษที่ 17 ก็มี *Paradise Lost* และงานชิ้นอื่นของมิลตันซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของนิยายจากพระคัมภีร์ที่มีต่อวรรณคดี

ศตวรรษที่ 18 นั้น ได้ชื่อว่าเป็น The Age of Reason ฉะนั้น การใช้นิยายต่างๆ ในวรรณคดีจึงไม่เป็นที่นิยมเพราะ myth เป็นเรื่องที่อยู่ห่างไกลความเป็นจริงหรือเหตุผลมาก

พอถึงสมัยของพวกโรแมนติกซึ่งต่อต้านเหตุผล และมีจินตนาการเป็นหัวใจของขบวนการ ความสนใจในนิยายปรัมปราก็ได้รับการฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่ง กวีโรแมนติกส่วนใหญ่ นำ mythology มาใช้ในรูปแบบต่างๆ กัน ส่วนมากจะเป็นในรูปของสัญลักษณ์เพื่อที่จะสื่อความหมายหรือความคิด เช่น ในผลงานของ Keats หรือ Shelley

กวีหรือนักเขียนสมัยวิกตอเรียนและเอ็ดเวิร์เดียนก็นิยมใช้นิยายปรัมปรามากเช่นกัน เช่น Tennyson เขียนเกี่ยวกับยูลิสซีส และ Swinburne เขียนเรื่องของ Proserpine แต่จะเห็นว่ามีการสอดแทรกปรัชญาชีวิตเข้าไว้ด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของวีรบุรุษหรือเทพเจ้าเท่านั้น

สำหรับศตวรรษที่ 20 นั้น การใช้นิยายปรัมปราส่วนใหญ่เป็นไปในแง่ของจิตวิทยา เป็นการเอา theme ของ myth มาใช้เพื่อวิเคราะห์ภาวะทางจิตของตัวละคร ดังเช่นในเรื่อง *Ulysses* หรือ *The Centaur*

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของงานเขียนที่มีชื่อของนักเขียนอังกฤษ และอเมริกันที่ใช้ นิยายปรัมปราเป็นเนื้อหาสาระตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมา โดยเรียงตามชื่อนักเขียน

- Matthew Arnold - "Palladium," "Philomela," "Urania," "Euphrosyne"
- Geoffrey Chaucer - "The Legend of Good Women," "Troilus and Criseyde,"
"The Knight's Tale," "The Monk's Tale," "The
House of Fame," "The Parlement of Fowls"
- John Keats - "Hymn to Apollo," "Endymion," "Hyperion," "On a
Picture of Leander," "Ode to Maia," "Ode to Psyche,"
"Ode on a Grecian Urn"
- Christopher Marlowe - "Tragedy of Dido, Queen of Carthage"
- John Milton - "Comus," "Lycidas," "Paradise Lost"
- Percy Bysshe Shelley - "Arethusa," "Hymn to Apollo," "Hymn to Mercury,"
"Prometheus Unbound," "Oedipus Tyrannus"
- Algernon Swinburne - "Tiresias," "The Garden of Proserpine," "Hymn to
Proserpine," "Eurydice," "Phaedra"
- Alfred, Lord Tennyson - "Demeter and Persephone," "Hero to Leander,"
"Ulysses," "The Lotos Eaters"
- William Wordsworth - "Laodamia"

สำหรับศตวรรษที่ 20 นั้น ความสนใจในนิยายปรัมปราแสดงออกทั้งในรูปเรื่อง-
ความ บทวิจารณ์ บทละคร นวนิยาย และบทกวี ดังจะเห็นได้จากผลงานของนักเขียน
ต่อไปนี้:-

- T.S. Eliot - "The Waste Land"
- E.M. Forster - *The Story of A Panic, The Road from Colonus*
- Robert Graves - *Myths of Ancient Greece, Hercules, My Shipmate, The
Anger of Achilles, The Greek Myths, The Siege and Fall
of Troy*
- Aldous Huxley - *Leda*
- Robinson Jeffers - *Tower Beyond Tragedy*

James Joyce	- <i>Ulysses</i>
Archibald Macleish	- <i>The Trojan Horse</i>
John. Massfield	- <i>Tale of Troy</i>
Eugene O'Neill	- <i>Mourning Becomes Electra</i>
Stephen Phillips	- "Ulysses"
Mary Renault	- <i>The King Must Die, The Bull from the Sea</i>
John Updike	- <i>The Centaur</i>
Thornton Wilder	- <i>Alcestiade</i>
W.B. Yeats	- "Byzantium," "Leda and the Swan"

ตัวอย่างที่ยกมาก่อนข้างยาวนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานเฉพาะที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจใคร่หาความรู้เกี่ยวกับบทบาทของ mythology ในวรรณคดีจะได้อาศัยเป็นแนวในการที่จะไปทำการค้นคว้าต่อไป

Motif (อนุภาค)

motif คือลักษณะเด่นที่ปรากฏให้เห็นในงานประพันธ์ อาจจะเป็นเรื่องอะไรก็ได้ ยุคใดสมัยใดก็ได้ แต่ลักษณะเด่นนี้จะไม่เปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น ในเทพนิยายตัวเอกของเรื่องจะเป็นลูกคนเล็กหรือคนที่สามเสมอ เช่นนางไซคีซึ่งได้เป็นชายาของคิวบิต เป็นธิดาองค์ที่สามของพระบิดา ทั้งนี้ ท่อไปเมื่อใช้คำว่า motif ขอให้เป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงลักษณะเด่นดังกล่าวมาเบื้องต้น ท่อไปนี้คือตัวอย่างของ motif ที่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งในงานประพันธ์

Sky Father - Earth Mother

ทุกวัฒนธรรมพัฒนาคำอธิบายเกี่ยวกับต้นกำเนิดของวัฒนธรรมของตนขึ้นมา กำเนิดมนุษย์ที่มีมาจากความสัมพันธ์ทางเพศเป็นรากฐานของ myths ที่เกี่ยวกับการสร้างโลก และความอุดมสมบูรณ์ divine father หรือ Man เป็นตัวแทนของสิ่งที่ตั้งาม พลังและกิจกรรม เป็นวีรบุรุษในโลกของเทพนิยาย

Woman นั้นตรงกันข้าม มักถูกมองว่าเป็นฝ่ายยอมรับ ไม่มีชีวิตชีวาเหมือนกับแผ่นดิน โดยที่ myths เกี่ยวกับการสร้างโลกส่วนมากพัฒนาขึ้นมาโดยผู้ชาย รวมทั้งเรื่องในพระคัมภีร์ไบเบิลด้วย จึงมีทัศนคติที่ค่อนข้างจะก้าวร้าวเกี่ยวกับผู้หญิง ส่วนมากมักจะวาท

ภาพผู้หญิงว่าเป็นที่มาของความชั่วร้ายหรือความยุ่งยาก เช่น Pandora, Cybele, Eve เหมือนกับที่แผ่นหินอาจจะก่อให้เกิดความพิวาทได้ในบางครั้ง

บางเวลาบทบาทของผู้หญิงในฐานะแม่ก็มีความสัมพันธ์กับความอุดมสมบูรณ์ของ แผ่นดินและชีวิต จึงเห็นได้ว่าผู้หญิงถูกมองว่าเป็นชายที่มีข้อบกพร่อง ผู้ชายที่ถูกตอน ผู้ ทำลายผู้ชาย หรืออีกคำหนึ่งผู้หญิงก็เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ การเจริญเติบโตและความมั่นคง Molly Bloom ในเรื่อง *Ulysses* ของ James Joyce เจ้าชู้และแค้นตัว ซอมซ่อ แต่เธอก็ไม่เป็นอัมพาตแบบเดียวกับที่สามีของเธอเป็น ผู้ชายได้บังคับความเจ้าชู้ ของคนโดยการวาทภาพผู้หญิงเป็นผู้ซึ่งไม่มีเพศ เป็นผู้ที่เข้าใกล้ได้แต่แตะต้องไม่ได้ เหมือน ในความรักแบบราชสำนัก หรือในการเน้นความสำคัญของ Virgin Mary ในศิลปะทาง ศาสนาของสมัยกลาง

การสนทนากับมนุษย์

ตำนานและเรื่องหลายเรื่องเล่าถึงการสนทนาระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า จากความ สัมพันธ์นี้ มนุษย์ได้เฝ้าระวังอย่างที่คล้ายเทพเจ้า และเทพเจ้าก็ให้ความรู้หรือให้บุตรที่มี ส่วนเป็นเทพ เด็กนั้นกลายเป็นวีรบุรุษหรือผู้ที่มีลักษณะแบบไครสต์ Zeus ซึ่งเป็นเทพบิดร ผู้มีชื่อเสียงในตำนานความเจ้าชู้มักแปลงกายเป็นสัตว์ต่าง ๆ เพื่อที่จะสนทนากับหญิงสาวโลก รวมทั้งเป็นวีรที่มาได้ยุโรปาคัวย การบูชา Baal (ว้าว, เจ้านาย) ในฟินิเซียก็อาจจะเกี่ยวพันกับ ความเป็นชาย สมรรถภาพทางเพศ และพลังที่มีความสัมพันธ์กับว้าวคัวย ในวรรณคดีอเมริกัน เราเห็นได้จาก *Moby Dick* ของ Melville ว่าเขามีความประทับใจกับปลาวาฬ *Roan Stallion* ของ Robinson Jeffers ก็เป็นการผสมผสานระหว่างคริสเตียนกับกรีก เมื่อควเอก ของเรื่องคือ California มีความสัมพันธ์ทางวิญญาณกับม้าป่าที่สง่างาม ทั้ง ๆ ที่เธอขยะ- แฉงความสัมพันธ์ทางเพศกับสามีของเธอ

Initiation

initiation คือการแนะนำหรือการรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าสู่ความลับ ความ ลับ ศาสตร์หรือสมาคมด้วยพิธีการหรือแบบแผน ในวรรณคดี initiation เน้นที่ความเป็น หนุ่มสาวของควเอก ในการทำพิธีของวัฒนธรรมต่าง ๆ การเข้าสู่ความเป็นชายต้องผ่านพิธี การหรือการทดสอบต่าง ๆ เช่นในพิธี bar mitzva₁ ของพวกยิว หรือการที่เผ่าต่าง ๆ ให้นักรบต้องผ่านการทดสอบทางร่างกายเพื่อจะพิสูจน์ความเป็นชาย initiation รวมทั้งความ

1. พิธีต้อนรับเด็กชายซึ่งมีอายุครบ 13 ปี เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ชาย

เจ็บปวด ประสบการณ์ทางเพศ และความสำนึกในเรื่องของความชั่วร้ายหรือความตายใน
โลก วรณกรรมประเภทที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เด็กวัยรุ่นก้าวเข้าไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ นั้น เรียกว่า
Bildungsroman หรือการเล่าเรื่องโดยบุรุษที่หนึ่งเกี่ยวกับชีวิตของตัวเองเมื่อตอนเป็นเด็ก
เช่นใน *David Copperfield* ของ Charles Dickens หรือ *Of Human Bondage* ของ
W. Somerset Maugham รูปแบบพิเศษคือ Künstlerroman หรือการเล่าเรื่องโดยบุรุษ
ที่หนึ่งเกี่ยวกับศิลปินในขณะกำลังพัฒนา เช่นใน *Sons and Lovers* ของ D.H. Lawrence
หรือ *A Portrait of the Artist as a Young Man* ของ James Joyce

การตกต่ำจากความไร้เดียงสาสู่ประสบการณ์

motif ของการตกต่ำมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงจากภาวะไร้เดียงสาไปสู่
ภาวะของการเรียนรู้ความเป็นไปของโลก ซึ่งตัวเองเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าชีวิตไม่ใช่สวน
สวรรค์ที่เห็นอย่างที่เขาเคยคิดไว้ ดังเช่น แอดัมและอีฟในพระกัมภีร์ Robin ในเรื่อง *My
Kinsman, Major Molineaux* ของ Hawthorne โรบินละทิ้งบ้านในชนบทไปและได้เรียน
รู้ถึงความยุ่งเหยิงของชีวิตในเมืองใหญ่ ซึ่งมีทั้งการเมือง โสเภณี และการหลอกลวง แต่
กระนั้นเขาก็รู้ว่าไม่มีทางที่จะกลับไปสู่การปกป้องคุ้มครองของครอบครัว Thomas Wolfe
ได้สรุป theme นี้ในนวนิยายเรื่อง *You Can't Go Home Again* ในความเห็นของผู้ชายการ
ตกต่ำมักเกิดมาจากผู้หญิง ซึ่งถูกมองว่าเป็นผู้ล่อลวงหรือนางมารยา ผู้หญิงเป็นสื่อให้ผู้ชาย
ตกต่ำ เพราะผู้หญิงในฐานะเพศอ่อนแอกว่าได้พ่ายแพ้แก่อำนาจแห่งความชั่วร้ายในโลกด้วย
ความหลงตัวเอง

Task (ภารกิจ)

motif ของภารกิจในวรรณกรรมโบราณเป็นไปในรูปของการแสดงตัวของวีรบุรุษ
เช่นเมื่ออาร์เธอร์ถึงดาบที่ติดอยู่ในหินออกมาได้ เป็นการพิสูจน์ว่าเขามีคุณธรรมที่เหมาะสมจะ
เป็นผู้ปกครองประเทศได้ ภารกิจจึงเป็นตัวแทนการทดสอบที่จะพิสูจน์ความสามารถของ
วีรบุรุษ มันอาจเกี่ยวกับการค้นพบสิ่งมีค่า หรือการปราบความชั่วร้าย หรือฝ่ายต่อต้าน
หรือผู้เฝ้าสมบัติ ภารกิจของเซอร์คิวลิสและเจสันเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด การทำงานสำเร็จ
ทำให้บุคคลหนึ่งมีค่าควรแก่การแสวงหาหรือการเดินทางนั้น ๆ ในปัจจุบันซึ่งวรรณคดีมัก
แสดงให้เห็นพวกต่อต้านวีรบุรุษ ตัวเอกอาจจะทำให้ภารกิจที่จะต้องทำล้มเหลวไปเพื่อจะเป็น

การต่อต้านวีรบุรุษในเทพนิยาย แต่ในชีวิตจริงมนุษย์เรายังถูกดึงดูดโดยการกระทำภารกิจที่มีมโนบทหมายให้ทำให้สำเร็จ เช่น ในก้านการเดินทางในอวกาศ ในการกีฬาและในธุรกิจ

การเดินทางและดาวนวดงา
motifs ทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กับการตกต่ำสู่ประสบการณ์ การเดินทางมักเป็นการแสวงหาความรู้ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพของมนุษย์ เช่นการลงไปสู่ underworld (การที่ไครมอสลงไปพิชิตนรก) การเดินทางไปสู่ดินแดนของคนตายเพื่อนำความรู้ใหม่กลับมา (Orpheus) ในก้านสัญลักษณ์ มันอาจเป็นการเดินทางเข้าไปสู่ห้วงลึกของมนุษยชาติ สู่ความพิศหวัง การไล่ล่า ความอยุติธรรมทางสังคม เนื่องจากชีวิตเป็นการเดินทางจากการเกิดไปสู่ความตาย ถนนหรือการเดินทาง ๆ ทะเลจึงมักถูกใช้เป็นการอุปไมย เรื่อง *Young Goodman Brown* ของ Hawthorne เล่าถึงการเดินทางผ่านป่าในตอนกลางคืน ประสบการณ์ของความชั่วร้าย ซึ่งจำเป็นสำหรับความเข้าใจชีวิต ในการเดินทางของเขา Brown สูญเสียศรัทธา (คือ Faith ซึ่งเป็นชื่อภรรยาของเขา) ซึ่งเขาเคยมีมาก่อน ละครสมือกลางเรื่อง *Everyman* เปรียบเทียบการเดินทางไปสู่ความตาย ซึ่งมนุษย์ทุกคนจะต้องไป การเดินทางมักจะมี การกลับไปสู่อดีตก่อนการตกต่ำเป็นเป้าหมาย โดยมีรากฐานอยู่ที่การสังเกตการเกิดใหม่ของธรรมชาติ แต่ myth เรื่อง exodus หรือการจากไปไม่ได้เป็นการหมุนเวียนเหมือน myth เกี่ยวกับการเกิดใหม่ มันเป็นการเคลื่อนไปสู่เป้าหมายบั้นปลายคือ สวรรค์อย่างช้า ๆ การเคลื่อนไหวของกาลเวลา

Motif ของการแสวงหาเน้นการเดินทางน้อยกว่านสติแสวงหาหลังการเดินทางนั้น เป้าหมายของการแสวงหาคือความไร้เคียงตาซึ่งเปรียบเสมือนทรัพย์สินสมบัติที่สูญหายไปในทุก การแสวงหา กลายเป็นความหวังที่จะค้นพบตนเอง โดยรวมความรู้ตัวเข้ากับความรู้ตัว ตัวอย่างเช่น Shangri-la ในเรื่อง *Last Horizon* ของ James Hilton และเรื่อง *Random Harvest* โดยผู้เขียนคนเดียวกัน ซึ่งเป็นคอนสอย แสดงให้เห็นตัวเอกพยายามหาทางกลับไปสู่ชีวิตเก่าโดยผ่านสิ่งที่เรียกว่า amnesia (การเสียความทรงจำ)

การแสวงหาบิดา

บ่อยครั้งที่การเดินทางมักเป็นการแสวงหาบิดาหรือตัวแทนบิดา เช่น ในการที่ เทเลมาคัสเสาะหาโอดิสซุส (หรือใน *Ulysses* ของ Joyce) ในวรรณคดีตัวบิดาอาจเป็นตัวแทนก็ได้ เช่นในเรื่อง *My Kinsman, Major Molineaux* ของ Hawthorne Robin ทั้งพ่อ

แท้จริงและความมั่นคงของครอบครัว เพื่อแสวงหาสิ่งที่เขาคາกว่าจะหาเลี้ยงและให้ที่พึ่งเขาได้ โรบินได้เรียนรู้ว่าเขาจะเป็นชายเต็มตัวก็ต่อเมื่อเขารู้จักพึ่งตนเองเท่านั้น

ตามทฤษฎีของ Freud บุตรชายพยายามที่จะทำลายบิดาเพื่อครอบครองมารดา ดังนั้นการแสวงหาบิดาจึงสัมพันธ์กับการแสดงออกซึ่งหลักการของเพศชาย และความสำเร็จของตนเอง การแสวงหาและความสำเร็จอาจเป็นในรูปที่บุตรชายรับช่วงกิจการต่อบิดา และทำให้ผลสำเร็จดีกว่า เขากลายเป็นตัวแทนของบิดาทั้งในด้านรูปร่าง หน้าตา และความคิด การศึกษาทางด้านมนุษยวิทยาของ Sir James Frazer ใน *The Golden Bough* แสดงให้เห็นแบบแผนของ myth ที่คนรุ่นเก่าลึกลับทางให้คนรุ่นใหม่ กษัตริย์องค์เก่าสืบทอดพระชนม์ไป และแล้วก็มีกษัตริย์องค์ใหม่ขึ้นแทนที่ motif นี้อยู่เบื้องหลังสิ่งที่เราเรียกว่าช่องว่างระหว่างวัย ซึ่งเป็นการปฏิเสธการแสวงหาบิดาหรือตนเอง เว้นเสียแต่เราจะยอมรับพื้นเพเบื้องหลังของเรา เราจะไม่สามารถยอมรับตนเองได้เลย

ความตายและการเกิดใหม่

Motif นี้มักปรากฏในวรรณกรรมโบราณที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปสู่ดินแดนแห่งความตาย ในงานสมัยใหม่ ความตายเป็นรูปของสัญลักษณ์มากกว่าความตายที่แท้จริง เช่นใน *The Horsedealer's Daughter* ของ D.H. Lawrence ซึ่งเป็นเรื่องของคนที่พยายามฆ่าตัวตายโดยการกระโดดน้ำตาย แต่มีผู้ช่วยให้รอดมาได้เท่ากับได้ "เกิดใหม่" มีชีวิตใหม่ ความตายนั้นหมายถึงการสิ้นสุดของการดำเนินชีวิตแบบเก่า และการดำเนินของความคิดหรือหนทางใหม่ที่จะเผชิญกับชีวิตต่อไป ส่วนมากน่าซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเพศหญิงมักเป็นหนทางไปสู่การเกิดใหม่ เช่นใน *Farewell to Arms* ของ Ernest Hemingway เมื่อ Frederick Henry วายน้ำข้ามทะเลสาบหลังจากการตายของ Catherine หรือ "The Waste Land" ของ T.S. Eliot ซึ่งเคลื่อนจากน้ำในฐานะสื่อแห่งความตายโดยความแห้งแล้งไปสู่การเกิดใหม่ด้วยน้ำ การเดินทางไปสู่ความตายในโคลงบทนี้ใช้สัญลักษณ์ ของน้ำแบบสองแง่สองมุมเช่นเดียวกับ "Lycidas" ของ John Milton

วีรบุรุษและพวกต่อต้านวีรบุรุษ

วีรบุรุษเป็นตัวแทนคุณค่าภายในสังคมของผู้คนในสมัยโบราณ วีรบุรุษได้รับการนำทางจากศาสนาหรือพระเจ้า (เช่น Moses) ต่อมาเป็นการนำทางทางโลกหรือทาง

ทหาร (เช่น Beowulf) ปัจจุบันเรามีพวกต่อต้านวีรบุรุษ ผู้ซัดแย้ง ผู้แพ้ วีรบุรุษอาจเป็นตัวแทนของโศกนาฏกรรม แม้จะตายในที่สุด แต่ก็ได้รับความเห็นใจและความสงสารจากเราในการนี้ บทบาทของผู้ที่เรายกให้เป็นวีรบุรุษเปลี่ยนไปตลอดเวลา บุคคลจากวงการวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง ธุรกิจบันเทิง กีฬา หรือทหาร จะเป็นที่น่าสนใจของแต่ละบุคคลตามความต้องการของเขา แต่ตามตำนานแล้ววีรบุรุษมักถูกมองในฐานะของผู้ช่วยให้รอด ผู้พิชิตความชั่วร้ายและปลดปล่อยประชาชนจากความพินาศและความตาย ความผิดหวัง และความสิ้นศรัทธาทำให้มีการเปลี่ยนความคิดจากการบูชาวีรบุรุษไปเป็นความนิยมพวกต่อต้านวีรบุรุษ

The Wise Fool (คนโง่ที่ฉลาด)

motif นี้แสดงให้เห็นบุคคลที่ใคร ๆ เห็นว่าโง่ ไม่มีการศึกษา ไม่ฉลาด แต่กลับแสดงความฉลาดอย่างลึกซึ้งให้เห็นว่าสังคมต่างหากที่ค้อยคุณถั่ง หรือการประณามว่าเขาโง่นั้นเป็นการไม่ถูกต้อง ตัวอย่างที่ใช้ motif นี้อย่างชัดเจนคือ *The Idiot* ของ Dostoyevsky ซึ่งตัวเอกคือ Prince Myshkin ถูกเรียกว่าเป็นคนปัญญาอ่อนในสังคมของเมือง St. Petersburg เพราะเขาไม่สามารถโกหกหรือหลอกลวง ในที่สุดเขาก็ต้องถูกจับส่งโรงพยาบาลบ้า ซึ่ง ณ ที่นั้นเขาได้รับความรักและการต้อนรับจากเด็ก ๆ แต่สังคมยังไม่พร้อมสำหรับเขา ตัวตลกหลวงใน *King Lear* ของเชกสเปียร์ก็เป็นตัวอย่างของ "ตัวตลก" ที่มีความฉลาดลึกซึ้ง และคอยกระแทกพระราชามองเห็นความโง่ในการตัดสินพระทัยของพระองค์

The Devil (ภูตร้าย)

มนุษย์มองโลกในแง่ของการต่อสู้ระหว่างความชั่วร้ายและความดีตลอดมา แต่ละวัฒนธรรมก็พัฒนาความคิดเกี่ยวกับความชั่วและความดีขึ้นมา ข้อห้ามของสังคมไร้อารยธรรมกลายเป็นข้อห้ามในแบบของ พระคัมภีร์เก่า เมื่อถึงสมัยของคริสตศาสนา ความชั่วร้ายได้ถูกสร้างให้มีตัวตนขึ้นมาในรูปของซาตานและอาณาจักรของเขา ปัจจุบันนี้ซาตานหรือหลักการแห่งความชั่วร้ายยังมีบทบาทอยู่มากในสังคมของเรา ในวรรณคดีมีความต้องการที่จะแสดงหลักการนี้ออกมาเป็นตัวตน ในรูปของสุภาพบุรุษผู้ได้รับการอบรมศึกษาอย่างดี มีความสามารถที่จะล่อลวงให้ใคร ๆ หันเหไปจากความถูกต้องจึงามได้อย่างเช่น Prince Lucio ในเรื่อง *The Sorrows of Satan* ของ Marie Corelli

The Outcast (คนถูกขับ)

คนที่ถูกขับเป็นคนที่ถูกแยกออกจากสังคม เป็นคนนอก อาชญากร ผาศกร รายแรกในไบเบิลก็คือเคน เครื่องหมายของเคนแสดงถึงคนที่ถูกขับจากสังคม เพราะต่อต้าน คำสอนของพระเจ้าซึ่งเขาคิดว่าไม่ยุติธรรม เราได้รู้จัก Ishmael, The Wandering Jew, The Ancient Mariner, และ The Flying Dutchman ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้ถูกขับจาก สังคมทั้งนั้น Hawthorne อ้างถึง The Dutchman ใน *Ethan Brand* ในรูปของชาวยิว จากน्यूร์นเบอร์ค ซึ่งเปิดเผยให้ Ethan ทราบว่าเขาได้ประกอบอาชญากรรมที่ชั่วร้ายอะไรลง ไป ทำให้ Ethan กลายเป็นคนถูกขับของจักรวาล ความคิดที่เกี่ยวพันกับ motif นี้คือผู้เกิน ทางจะต้องร่อนเร่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดยไม่ได้พักผ่อนจนกว่าจะถึงการตัดสินครั้งสุดท้าย

The Double (คู่แฝด)

ในสมัยกลาง ส่วนประกอบของมนุษย์คนหนึ่งถูกนับว่าเป็นส่วนที่แยกกันเหมือนกับวิญญาณและร่างกาย ภายหลังอำนาจแห่งความดีและความชั่วที่ต่อสู้กันในตัวบุคคลก็กลาย มาเป็นตัวตนเหมือนกับเทวดาแห่งความดีและความชั่วในเรื่อง *Dr. Faustus* ของ Christopher Marlowe ก่อนมานักประพันธ์ได้สร้างตัวละครที่เป็นตัวแทนของแง่มุมต่าง ๆ ของ บุคคลคนเดียว เช่นใน *The Secret Sharer* ของ Joseph Conrad ซึ่งเขาแบ่งให้ตัวละคร เป็นหนุ่มน้อยที่ต้องผ่าน initiation ในฐานะผู้บังคับการเรือลำแรกในชีวิตของเขา ผู้เขียน สร้างตัวละครขึ้นมาให้แอบลงไปในเรื่องด้วย ตัวละครนี้เป็นส่วนหนึ่งของตัวละครและในที่สุกก็ ถูกปล่อยลงน้ำ เมื่อกัปตันหนุ่มพิสูจน์ความสามารถและความเป็นชายของเขา Dostoyevsky ในเรื่อง *The Brothers Karamazov* แบ่งคุณลักษณะที่ควรจะรวมกันอยู่ในคน ๆ เดียว ให้ เป็นคุณลักษณะของพี่น้องแต่ละคนในครอบครัวเดียวกัน นั่นคือ คนหนึ่งหยาบกร้าน อีก คนหนึ่งเจตียวดลาค และอีกคนมุ่งแต่ทางธรรมไม่ข้องแวะกับทางโลก พี่น้องทั้งสามรวมทั้ง บิดาเป็นตัวแทนของบุคคลที่สมบูรณ์คนหนึ่ง คู่แฝดนั้นอาจเป็นตัวแทนเก่าที่กลับคืนมาหรือ เป็นส่วนสำคัญของตัวเราเอง เช่นใน *Me and My Chimney* ของ Melville แต่ส่วนมาก motif นี้ แสดงให้เห็นความดีและความชั่วร้ายในตัวบุคคลในรูปของตัวละครสองตัวที่กำลัง ต่อสู้กัน

The Scapegoat (แพะรับบาป)

สังคมต้องการเหยื่อเพื่อส่งเวรให้แก่เทพเจ้า หรือเพื่อชำระล้างสังคมให้พ้นจากความก้าวร้าว การล้างบาปหรือความรู้สึกผิดของหมู่คณะอย่างมีพิธีรีตอง แสดงออกในวรรณคดีสมัยใหม่โดยการใช้แพะรับบาป เช่นในเรื่อง *The Lottery* ของ Shirley Jackson หรือในรูปของ Adonis หรือ Jesus *Native Son* ของ Richard Wright เล่าถึงการที่สังคมของคนผิวขาวกำหนดให้ Bigger Thomas ซึ่งเป็นคนผิวดำต้องทำงานหนักและถูกเอารัดเอาเปรียบ เมื่อเขามีปฏิกิริยาต่อต้านอย่างรุนแรง สังคมก็ประหารเขาเป็นการลบล้างความรู้สึกผิดของพวกเขาเองที่ทำให้ Bigger Thomas ก่ออาชญากรรมขึ้น แพะรับบาปคือ "คนอื่น" จะเป็นคอมมิวนิสต์ ยิว หรืออินเดียนก็ตามที่ เขาเป็นผู้ถูกคุกคามและจะต้องถูกทำลาย แต่บางครั้งแพะรับบาปคือสมาชิกของสังคมและการที่เขาถูกทำลายก็เพราะสังคมของเขายังไม่พร้อมที่จะรับสิ่งที่เขามิจะมอบให้ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ Shelley เขียนโคลงแสดงความอาลัยการตายของ John Keats ใน "Adonais" ว่าเขายายเพราะทนคำวิจารณ์ของนักวิจารณ์ซึ่งไม่เข้าใจในผลงานของเขาไม่ได้

The Temptress (นางมารยา)

ผู้หญิงในฐานะผู้ทำลายสร้างข้อข้องห้ามมากมายเกี่ยวแก่สถานที่และเวลาที่ผู้หญิงจะสามารถปรากฏตัวในอาณาเขตของเผ่า อาหารที่พวกเธอจะรับประทานได้ และความสัมพันธ์ที่เธออาจจะมีกับผู้ชาย แต่ผู้ชายก็ยังฝันถึงเสน่ห์ทางเพศของผู้หญิง เราจึงมี motif ของผู้หญิงในฐานะนางมารยา Helen of Troy, Cleopatra, Circe ซึ่งล้วนแล้วแต่สวยงามและเย้ายวนนั้นสามารถนำความพินาศมาสู่ผู้ที่ติดกับของเธอได้ ตรงกันข้ามกับแม่ธรณีผู้ปกป้องนางมารยาจะล่อลวงผู้ชาย จนกระทั่งความงามที่เย้ายวนของเธอทำให้เขาอ่อนแอ Delilah ไม่เพียงแต่ทำให้ Samson ลืมคำสาบานของตนในฐานะชาว Nazarite ซึ่งห้ามตัดผมและดื่มสุรายาเมาเท่านั้น แต่ยังทำให้เขาหมดความเป็นชายด้วย (การคาบอดและการตัดผมมีความหมายเป็นนัยถึงการตอนด้วย ในความเห็นของนักเขียนประเภทจิตวิเคราะห์) นางมารยานั้นมักจะเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นผู้นำให้ผู้ชายตกต่ำ และเป็นตัวการที่ทำให้เขาหันเหจากการเดินทางและการแสวงหา

ข้อความที่กล่าวมาเบื้องต้นเป็น **mythological motifs** ที่ปรากฏเสมอในวรรณคดี ทั้งในสมัยโบราณและปัจจุบัน ถ้าเราสามารถจับ **motifs** เหล่านี้ได้ เราก็จะเข้าใจวรรณคดีได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นแก่นของเรื่อง รายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ เป็นเพียงแต่ส่วนประกอบที่ตกแต่ง ระดับประคำให้สวยงามหรือนำประทับใจมากขึ้นเท่านั้น

คำถามและแบบฝึกหัด

1. **mythology** นั้นถูกนำมาใช้ในวรรณคดีได้ก็ลักษณะด้วยกัน อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. บทบาทของ **mythology** ในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันเปลี่ยนแปลงไปเช่นไรตามกาลเวลาที่ผ่านไป
3. อธิบายการใช้ **mythology** ในวรรณคดีสมัยโคลัมเบียหนึ่ง พร้อมทั้งยกผลงานในสมัยนั้นมาประกอบคำอธิบายด้วย
4. ทำรายงานสั้น ๆ เกี่ยวกับการใช้ **mythology** ในงานประพันธ์ชิ้นใดชิ้นหนึ่งที่ปรากฏชื่อในบทนี้ ความยาว 2-3 หน้าพิมพ์
5. ทำ **paper** ความยาวประมาณ 10-15 หน้าพิมพ์ เกี่ยวกับการใช้ **mythology** ในงานประพันธ์ พร้อม **footnotes** และ **bibliography**
6. เลือก **mythological motif** มาสัก 1 motif และบรรยายเกี่ยวกับวรรณกรรมที่ใช้ motif นั้นมา 1 เรื่อง
7. อธิบาย **Bildungsroman** และ **Kunsterroman** พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ